

347.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 15 marca 1934 r.

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) w brzmieniu, nadanem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 231) i ustawą z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 229), wprowadza się zmiany następujące:

1) w tytule rozdziału II skreśla się kropkę oraz dodaje się na końcu następujące wyrazy: „i osoby dopuszczone do ubezpieczenia.”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają, o ile rozporządzenie niniejsze nie postanawia inaczej, pracownicy bez różnicy płci, którzy odpowiadają następującym warunkom:

1) są zatrudnieni u innych osób fizycznych lub osób prawnych prawa prywatnego lub publicznego, na obszarze Rzeczypospolitej, bez względu na okres trwania tego zatrudnienia, jak również niezależnie od wysokości wynagrodzenia za świadczone usługi oraz okresów wypłaty,

2) są pracownikami umysłowymi,

3) ukończyli szesnaście lat życia,

4) nie przekroczyli sześćdziesięciu lat życia, lub którzy wprawdzie przekroczyli sześćdziesiąt lat życia, lecz posiadają z okresu pracy przed osiągnięciem powyższego wieku miesiące składkowe policzalne do ubezpieczenia.

Obowiązkowi ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego podlegają również pracownicy (ust. 1), obywatele polscy, zatrudnieni w oficjalnych polskich placówkach zagranicznych (przedstawicielstwa i konsulaty), o ile nie podlegają obowiązkowi analogicznego ubezpieczenia na podstawie ustawodawstwa, obowiązującego w miejscu zatrudnienia.”;

3) w art. 3 w p. 1 po wyrazach „i t. p.” umieszcza się przecinek oraz dodaje się następujące nowe wyrazy: „oraz następujące kategorie dozorców górniczych:

a) wszystkich dozorców z ukończonym średnim wykształceniem zawodowym, posiadających charakter sztygarów lub ich zastępców;

b) dozorców pól górniczych;

c) dozorców materiałów wybuchowych;

d) wszystkich tych dozorców kopalnianych, których czynności przekraczają miarę zwykłego dozoru i polegają na wykonywaniu kontroli i nadzoru nad podwładnymi im robotnikami z prawem rozporządzania tymi robotnikami i z odpowiedzialnością za wykonywane przez nich prace, ewentualnie, którzy wykonywują prócz zwykłej czynności dodatkowe prace piśmienne;";

ponadto na końcu art. 3 dodaje się dwa nowe ustępy o brzmieniu następującem:

„Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z właściwymi ministrami i po zasięgnięciu opinii organizacji gospodarczych i pracowniczych, rozszerzyć obowiązek ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego na inne, niewymienione w ust. 1 kategorie pracowników, których czynności uzasadniałyby zaliczenie do pracowników umysłowych.

Minister Opieki Społecznej może ogłaszać szczegółowe listy pracowników umysłowych w rozumieniu artykułu niniejszego oraz ustalać w stosunku do poszczególnych kategorii pracowników lub zawodów dokładne kryteria rozpoznawcze.”;

4) art. 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„Minister Opieki Społecznej może dopuścić do ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkt 1 do 4 (bądź tylko określonego w punktach 2 do 4), pracowników (art. 2 ust. 1), obywateli polskich, w czasie ich zatrudnienia poza granicami Rzeczypospolitej, lub też, jeżeli pracownicy ci nie są ubezpieczeni w powyższym zakresie na podstawie ustawodawstwa, obowiązującego w miejscu ich zatrudnienia, poddać ich obowiązkowi ubezpieczenia.

Do ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 2 do 4, mogą przystąpić z własnej woli następujące kategorie osób, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia, jeżeli nie przekroczyły w chwili przystąpienia do ubezpieczenia czterdziestu pięciu lat życia:

1) pracownicy umysłowi przedsięwzięć rozrywkowych wędrownych;

2) nauczyciele, nie zatrudniający sił pomocniczych.

Szczegółowe przepisy, dotyczące warunków ubezpieczenia osób, wymienionych w artykule niniejszym, a w szczególności okresu wyczekiwania, zaliczania wynagrodzeń i miesięcy składkowych, wyda Minister Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń. Minister Opieki Społecznej może rozszerzyć postanowienie ust. 2 na inne, niewymienione tam kategorie osób, wykonywających czynności o charakterze pracy umysłowej.”;

5) tytuł rozdziału III otrzymuje brzmienie:

„III. Osoby, nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia.”;

6) art. 5 otrzymuje brzmienie następujące:

„Z pośród osób, posiadających warunki, wymienione w art. 2 i 3, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia:

1) osoby, niezdolne do wykonywania swego zawodu (art. 22 ust. 3 i 4);

2) osoby, których czynności, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia, stanowią zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy, niż inne stałe czynności

zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia;

3) mianowani na stałe (etatowi) funkcjonariusze państwowi, praktykanci oraz zawodowi wojskowi — z tytułu wszelkich zatrudnień;

3a) państwowi funkcjonariusze prowizoryczni i nauczyciele tymczasowi, jeżeli są uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego z tytułu wszelkich zatrudnień;

4) pracownicy przedsiębiorstw i zakładów państwowych — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do uposażenia emerytalnego nie mniejszego od przysługującego funkcjonariuszom państwowym;

5) pracownicy Banku Polskiego, Pocztovej Kasy Oszczędności, Państwowego Banku Rolnego i Banku Gospodarstwa Krajowego — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem;

5a) pracownicy dóbr żywieckich rodziny Habsburgów z Żywca — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli specjalny fundusz, którego statut podlega zatwierdzeniu przez Ministra Opieki Społecznej, zapewnia im świadczenia nie mniejsze i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem;

6) pracownicy związków samorządowych oraz ich przedsiębiorstw i zakładów, jako też pracownicy innych instytucyj publiczno-prawnych oraz przedsiębiorstw lub zakładów tych instytucyj — z tytułu wszelkich zatrudnień, jeśli przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem;

7) duchowni, zakonnicy i zakonnice oraz osoby, należące do zgromadzeń i stowarzyszeń religijnych wszelkich wyznań lub organizacyj dobroczynnych, o ile z pobudek religijnych lub humanitarnych zajmują się nauczaniem, pielęgnowaniem chorych lub innymi czynnościami użyteczności społecznej, nie pobierając za to innego wynagrodzenia prócz utrzymania;

8) cudzoziemcy, zatrudnieni w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych państw obcych oraz w międzynarodowych komisjach;

9) uczniowie szkół średnich ogólnokształcących, państwowych szkół zawodowych oraz zakładów uznanych przez Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędne — w czasie studjów w tych zakładach;

10) pracownicy przedsięwzięć rozrywkowych wędrownych.

Ponadto nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1 p. 1 osoby, otrzymujące zapotrzebienie (pensje, renty, emerytury i t. p.) z tytułu zatrudnienia, określonego w ust. 1 punkty 3 — 6.

Przepisy ust. 1 punkty 5 do 6 stosują się tylko pod tym warunkiem, jeżeli określone w tych przepisach uprawnienia przysługują wszystkim pracownikom umysłowym, zatrudnionym dłużej niż rok w danej instytucji, przedsiębiorstwie lub innym zakładzie pracy, a odpowiadającym warunkom art. 2

i 3 rozporządzenia niniejszego, z wyjątkiem tych pracowników, dla których zatrudnienie to stanowi zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy, niż inne zatrudnienia uzasadniające obowiązek ubezpieczenia.

Rada Ministrów w drodze rozporządzeń może uchylać wyłączenie od obowiązku ubezpieczenia pracowników poszczególnych instytucji, przedsiębiorstw i innych zakładów pracy, wymienionych w ust. 1 punkty 4 — 6. Rozporządzenia te określają zasady i sposób zabezpieczenia uprawnień, przysługujących na podstawie zatrudnienia, które uzasadniało zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia. Rada Ministrów może również ustalić w tych przypadkach warunki, w jakich będzie mogło być zapewnione pracownikom korzystanie z dodatkowych uprawnień, na podstawie wyżej wymienionych zatrudnień.”;

7) w art. 6 punkty 2, 3, 4 i 5 otrzymują brzmienie następujące:

„2) adwokaci, aplikanci sądowi i adwokaccy oraz kandydaci notarialni — z tytułu wszelkich zatrudnień;

3) lekarze, lekarze-dentyści i lekarze weterynarii — z tytułu wszelkich zatrudnień;

4) zatrudnieni u techników cywilnych, mających prawo samodzielnego prowadzenia robót (inżynierów wszelkich kategorii, architektów i mierniczych), kandydaci do tego zawodu — z tytułu wszelkich zatrudnień;

5) pochodzący z wyboru członkowie zarządów związków samorządowych oraz organów innych osób prawnych;”;

poza to w punkcie 6 wyrazy „punkt 4 lub 7” zastępuje się wyrazami „punkt 3 lub 7”;

8) w art. 7 ustęp drugi otrzymuje następujące brzmienie:

„Obowiązek ubezpieczenia ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym osoba ubezpieczona utraciła warunki, określone w art. 2, albo uzyskała prawo do renty inwalidzkiej lub starczej, a zajęcie trwało przynajmniej czternaście dni w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym zaś razie z końcem poprzedniego miesiąca kalendarzowego.”;

9) w art. 8 w ust. 1 po wyrazach „w mocy” umieszcza się przecinek i wstawia się następujące nowe wyrazy: „jeżeli nie zaszyły okoliczności, uzasadniające przekazanie lub zwrot składek,”;

w ust. 2 art. 8 punkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) czasu sprawowania mandatu poselskiego i senatorskiego, czasu służby wojskowej i ćwiczeń wojskowych, niewoli, internowania oraz czasu tymczasowego aresztowania,”;

w ust. 2 art. 8 w punkcie czwartym skreśla się wyrazy „poświadczeń urzędu pośrednictwa pracy o niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia”, a w miejsce tych wyrazów umieszcza się wyrazy „przepisanych poświadczeń o niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Ministra Opieki Społecznej”;

10) art. 9 otrzymuje brzmienie następujące:

„Osoby, których obowiązkowe ubezpieczenie ustało z jakiegokolwiek powodu, z wyjątkiem nie-

zdolności do wykonywania zawodu, mają prawo dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia, określonego w art. 1 punkty 2 — 4, pod warunkiem osiągnięcia w chwili ustania obowiązkowego ubezpieczenia co najmniej czterech miesięcy składkowych.

Dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia jest dopuszczalne z płacą podstawową, odpowiadającą przeciętnej płac podstawowych z ostatniego roku, lub z całego okresu ubezpieczenia obowiązkowego, jeżeli okres ten był krótszy.

Dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia przez osoby, które nie przebyły w ubezpieczeniu obowiązkowym co najmniej sześćdziesięciu miesięcy składkowych, może Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych uzależnić od wyniku badania lekarskiego, stwierdzającego normalny, z uwzględnieniem wieku i zawodu, stan zdrowia.

Osoby, które w chwili ustania obowiązku ubezpieczenia posiadają co najmniej sześćdziesiąt miesięcy składkowych, płacą tytułem składki za dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia o 25% więcej, niż wynosi składka na pokrycie świadczeń emerytalnych z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego. Osoby, nie posiadające w chwili ustania obowiązku ubezpieczenia 60 miesięcy składkowych, mogą kontynuować ubezpieczenie za opłatą składki, której wysokość i zasady obliczania ustala Minister Opieki Społecznej.

Zamiar dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia powinien być zgłoszony w ciągu 18 miesięcy po ustaniu ubezpieczenia obowiązkowego.

Składki za dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia opłaca się bez przerwy za miesiące kalendarzowe, poczynając od pierwszego miesiąca kalendarzowego, następującego bezpośrednio po ustaniu ubezpieczenia obowiązkowego, niezależnie od chwili zgłoszenia wniosku w sprawie dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia. Przerwa w dobrowolnym kontynuowaniu ubezpieczenia jest dopuszczalna tylko o tyle, o ile dotyczy ona okresów czasu, wskazanych w art. 8 ust. 2, pod warunkiem należytego ich udowodnienia.

Ubezpieczony obowiązkowo ma prawo w ciągu miesiąca, w razie znizienia jego wynagrodzenia, utrzymać swoje ubezpieczenie, określone w art. 1 punkty 2 — 4, z płacą podstawową, odpowiadającą przeciętnej z ostatnich dwunastu miesięcy ubezpieczenia lub całego okresu ubezpieczenia, jeżeli był krótszy, opłacając z własnych funduszy różnicę między składką należną od ubezpieczonego wynagrodzenia a składką bieżącą, przypadającą od znizzonego wynagrodzenia (częściowe kontynuowanie dobrowolne). Różnica powinna być opłacana, poczynając od miesiąca, w którym wynagrodzenie stało obniżone.

Zaliczanie miesięcy składkowych przy dobrowolnym kontynuowaniu ubezpieczenia oraz przy częściowym kontynuowaniu dobrowolnym następuje w miarę rzeczywistego wpłacania za nie składek. Wpłacenie zaległych składek po zajściu okoliczności, uprawniających do świadczeń, jest nieważne.

Prawo całkowitego i częściowego dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia ustaje, jeżeli ubezpieczony:

1) zgłosił zaprzestanie kontynuowania ubezpieczenia,

2) stał się niezdolny do wykonywania swego zawodu (art. 22 ust. 3 i 4),

3) zalega z opłatą składki ponad sześć miesięcy od daty jej płatności (art. 106 ust. 1), jednak składki, przypadające za okres poprzedzający zgłoszenie kontynuowania ubezpieczenia, mogą być wpłacone w ciągu sześciu miesięcy od dnia tegoż zgłoszenia.”;

11) w art. 11 w ust. 2 dodaje się drugie zdanie o brzmieniu następującem:

„Przy wynagrodzeniu, wypłaconem za niepełny miesiąc, za wynagrodzenie miesięczne, podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia, przyjmuje się wynagrodzenie odpowiednio podwyższone w stosunku do pełnego miesiąca, przyczem, jeżeli pracownik podlegał obowiązkowi ubezpieczenia w jednym miesiącu kalendarzowym z tytułu dwóch kolejnych zatrudnień (art. 105 ust. 6), za wynagrodzenie miesięczne przyjmuje się odpowiednio podwyższone wynagrodzenie wyższe.”;

w ust. 3 art. 11 dodaje się drugie zdanie o brzmieniu następującem:

„Dodatki do wynagrodzenia (procenty, tantjemy i gratyfikacje, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i t. p.) dolicza się do wynagrodzenia w ten sposób, że, poczynając od daty wypłaty poszczególnego dodatku, zwiększa się wynagrodzenie o stosunkową część dodatku na czas równy okresowi, za który dodatek wypłacono.”;

12) w art. 15 pod lit. B, w punkcie 6 kropkę zastępuje się średnikiem oraz dodaje się na końcu nowy punkt 7 w brzmieniu następującem: „7) zasiłek pogrzebowy (art. 30-a).”;

13) w art. 16 ust. 1 po wyrazach: „jednorazowej odprawy” wstawia się wyrazy: „i zasiłku pogrzebowego”, oraz w nawiasie, umieszczonym w tymże ustępie, dodaje się po cyfrze: „6” wyrazy: „i 7”;

w art. 16 w ust. 4 po wyrazach „ćwiczeń wojskowych” wstawia się wyrazy „czas sezonu martwego (art. 17 ust. 5)”;

ust. 5 otrzymuje brzmienie następujące:

„Dla świadczeń emerytalnych, wymienionych w art. 15 lit. B punkty 1 do 5, okres, uzasadniający prawa do świadczeń (okres wyczekiwania), wynosi, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów rozporządzenia niniejszego, sześćdziesiąt miesięcy składkowych, osiągniętych przed zajściem wypadku, uprawniającego do tych świadczeń. Dla osób, o których mowa w art. 38-a ust. 1, okres wyczekiwania wynosi dwanaście miesięcy składkowych. Warunek powyższy odpada, jeżeli niezdolność do wykonywania zawodu lub śmierć ubezpieczonego nastąpiła wskutek wypadku, uprawniającego do świadczeń w myśl postanowień obowiązujących przepisów prawnych o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków.”;

14) w art. 22 po ust. 1 wstawia się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Ponadto do renty inwalidzkiej ma prawo ubezpieczony, który po upływie dwudziestu sześciu tygodni choroby, połączonej z niezdolnością do pracy, jest nadal chory i niezdolny do pracy.”;

15) art. 24 otrzymuje brzmienie następujące:
„Prawo do renty starczej przysługuje ubezpieczonemu:

1) płci męskiej — po osiągnięciu czterystu osiemdziesięciu miesięcy składkowych i ukończeniu przynajmniej sześćdziesięciu lat życia;

2) płci żeńskiej — po osiągnięciu czterystu dwudziestu miesięcy składkowych i ukończeniu przynajmniej pięćdziesięciu pięciu lat życia;

3) niezależnie od płci po ukończeniu sześćdziesięciu pięciu lat życia, przyczem, jeśli ubezpieczony nie osiągnął przynajmniej trzystu sześćdziesięciu miesięcy składkowych, mają analogiczne zastosowanie przepisy art. 54 ust. 2.”;

16) art. 25 otrzymuje brzmienie następujące:
„Do pomocy leczniczej na koszt Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych ma prawo, niezależnie od prawa do renty inwalidzkiej lub starczej, ubezpieczony, który po upływie 26 tygodni choroby, połączonej z niezdolnością do pracy, jest nadal chory na tę samą chorobę.”;

17) w art. 26 w ust. 1 zamiast wyrazów „względnie któremu w chwili śmierci przysługiwało uprawnienie do takiej renty”, umieszcza się wyrazy: „lub też miałby prawo do renty inwalidzkiej, gdyby stał się niezdolny do wykonywania zawodu (art. 22)”;

18) w art. 27 wyrazy: „ust. 2 i 3” zastępuje się wyrazami: „ust. 3 i 4”;

19) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„Do renty sieroczej ma prawo każde dziecko poniżej lat osiemnastu w razie śmierci ubezpieczonego ojca lub ubezpieczonej matki, jeżeli zmarły ojciec lub matka otrzymywali rentę inwalidzką lub starczą, lub mieliby prawo w chwili śmierci do renty inwalidzkiej, gdyby stali się niezdolnymi do wykonywania zawodu (art. 22).”;

20) w art. 29 w ust. 2 punkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jeżeli ojcostwo zostało już za życia ubezpieczonego sądownie ustalone, lub jeżeli zostało pozasądownie uznane i ubezpieczony łączył na utrzymanie dziecka.”;

21) w art. 30 w punkcie 1 ustępu pierwszego wyrazy umieszczone w nawiasach „ust. 2 i 3” zastępuje się wyrazami: „ust. 3 i 4”;

22) po art. 30 dodaje się art. 30-a w brzmieniu następującem:

„Art. 30-a. Prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje osobie, która, nie mając prawa do świadczeń emerytalnych po zmarłym ubezpieczonym, udowodni, iż poniosła koszty pogrzebu ubezpieczonego.”;

23) w art. 34 w ust. 4 końcowe wyrazy: „ostatnie wynagrodzenie, o ile jest ono niższe od tej kwoty”, zastępuje się wyrazami: „podstawa wymiaru zasiłku (art. 33), jeżeli jest ona niższa od tej kwoty”;

24) w art. 38 w ust. 1 po wyrazach „składa się” umieszcza się przecinek oraz wstawia się następujące nowe wyrazy: „z zastrzeżeniem odmiennych przepisów rozporządzenia niniejszego.”;

ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„Poza przypadkiem, przewidzianym w art. 38-a, renta inwalidzka nie może wynosić mniej niż pięćdziesiąt złotych miesięcznie.”;

25) po art. 38 dodaje się art. 38-a w brzmieniu następującem:

„Art. 38-a. Osoby, które mają prawo do zaopatrzenia z tytułu własnej pracy (pensje, renty, emerytury i t. p.) z innych źródeł, z wyjątkiem renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu od wypadków, i zaopatrzenie to przysługiwało im jeszcze za okres przed objęciem zatrudnienia, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, otrzymują tytułem renty inwalidzkiej lub starczej, po przebyciu przepisanego okresu wyczekiwania, tylko kwotę wzrostu renty, obliczonego za cały czas ubezpieczenia, w wymiarze, określonym w art. 38 ust. 3. Przepis ten ma również zastosowanie do osób, które w okresie stanu nieczynnego, poprzedzającego przyznanie zaopatrzenia, lub bezpośrednio po jego ukończeniu objęły zatrudnienie, które z dniem przyznania zaopatrzenia stworzyło obowiązek ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego.

Przepis ust. 1 nie stosuje się do osób, których zaopatrzenie, pobierane z innych źródeł wynosi mniej niż 15% podstawy wymiaru świadczeń emerytalnych (art. 33 ust. 3); osoby te mają prawo do jednorazowej odprawy lub renty, zgodnie z ogólnymi przepisami rozporządzenia niniejszego.

Przepisy art. 16 ust. 5 zdanie drugie oraz przepisy ust. 1 i 2 artykułu niniejszego odnoszą się również do wymiaru renty wdowiej (wdowca) i sieroczej, jeżeli osoby, uprawnione do tych rent, uzyskują prawo do analogicznych zaopatrzeń również ze źródeł, z których pobierał zaopatrzenie zmarły ubezpieczony.

Przy wymiarze dodatku, określonego w art. 40 ust. 1, zaopatrzenie, pobierane z innych źródeł, uwzględnia się narówni z rentą, pobieraną na zasadzie rozporządzenia niniejszego. Dodatek, określony w art. 40 ust. 2, wynosi dla osób, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, 4% podstawy wymiaru na każde dziecko, przyczem tak wymierzony dodatek zmniejsza się o kwotę części pobieranego z innego źródła zaopatrzenia, należną z tytułu utrzymywania dziecka.”;

26) w art. 40 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie następujące:

„Osoba, otrzymująca rentę inwalidzką lub starczą, jeżeli potrzebuje stałej opieki i pomocy innych osób, otrzymuje dodatek w wysokości połowy renty, przyczem jednak renta łącznie z dodatkiem nie może przekroczyć podstawy wymiaru renty (art. 33 ust. 3 i 4). W wyjątkowych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych może zwiększać wymiar dodatku, renta jednak łącznie z dodatkiem i w tym przypadku nie może przekroczyć podstawy wymiaru renty.”;

ust. 2 art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Osoba, otrzymująca rentę inwalidzką lub starczą, otrzymuje na każde dziecko (art. 28 i 29) poniżej osiemnastu lat życia, w przypadkach zaś, przewidzianych w art. 28 ust. 3 i 4, i na każde dziecko ponad 18 lat życia jedną dziesiątą kwoty zasadniczej (art. 38 ust. 2) z tem, iż renta łącznie z dodatkiem na dzieci oraz dodatkiem, przewidzianym w ustępie pierwszym, nie może przekroczyć podstawy wymiaru renty (art. 33 ust. 3 i 4).”;

27) w art. 42 w ust. 1 po wyrazach „art. 38” wstawia się wyrazy: „art. 38-a”, a ponadto w tym ustępie zamiast końcowych wyrazów „nabyła uprawnienie w chwili śmierci” umieszcza się wyrazy: „miałaby prawo w chwili śmierci, gdyby stała się niezdolną do wykonywania zawodu”;

28) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Jednorazowa odprawa dla ubezpieczonego, który osiągnął sześć miesięcy składkowych, wynosi dwumiesięczną przeciętną płacę podstawową, stanowiącą podstawę wymiaru świadczeń (art. 33 ust. 3), przyczem wymiar jej wzrasta o jednomiesięczną przeciętną płacę podstawową po każdym następnym sześciu miesiącach składkowych, przebytych w ubezpieczeniu. Jeżeli ubezpieczony nie osiągnął sześciu miesięcy składkowych, jednorazowa odprawa wynosi jednomiesięczną przeciętną płacę podstawową, stanowiącą podstawę wymiaru świadczeń (art. 33 ust. 3).

Jednorazowa odprawa dla wdowy (wdowca) lub sierot równa się odprawie, jaka należałaby się ubezpieczonemu. Jednorazowa odprawa dla matki lub ojca wynosi połowę kwoty, jaka przypadłaby ubezpieczonemu przy uwzględnieniu sposobu obliczania odprawy, podanego w ust. 1, z tem jednak zastrzeżeniem, że kwota odprawy dla matki lub ojca nie może w żadnym razie przekroczyć pięćmiesięcznej przeciętnej płacy podstawowej ubezpieczonego, stanowiącej podstawę wymiaru świadczeń (art. 33 ust. 3).”;

29) po art. 44 dodaje się art. 44-a w brzmieniu następującem:

„Art. 44-a. Zasiłek pogrzebowy wynosi udowodnione koszty pogrzebu, nie więcej jednak niż jednomiesięczną przeciętną płacę podstawową, stanowiącą podstawę wymiaru świadczeń (art. 33).”;

30) w art. 48 dodaje się na końcu ust. 1 zdanie o brzmieniu następującem:

„W stosunku do osób, pobierających zasiłek z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, za dzień nastania niezdolności do wykonywania zawodu, uprawniającej do renty inwalidzkiej, uważa się dzień utraty prawa do tego zasiłku.”;

31) w art. 49 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Raty renty, należne za okres czasu pomiędzy powstaniem prawa do renty a zgłoszeniem roszczenia, wypłaca się najwyżej za rok wstecz, licząc od dnia zgłoszenia roszczenia o rentę.”;

32) w art. 55 umieszcza się nowy ustęp, jako ustęp pierwszy tego artykułu:

„Świadczenia emerytalne, należne w myśl rozporządzenia niniejszego, ulegają zawieszeniu na okres od jednego roku do trzech lat, jeżeli przez podanie niezgodnych z prawdą okoliczności faktycznych podstępnie uzyskano z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych świadczenia w wysokości, nie odpowiadającej właściwym normom. Powyższe nie wyłącza stosowania przepisów art. 60 i 67.”;

w dotychczasowym art. 55 (obecnie ust. 2) wyraz „wstrzymaniu” zastępuje się wyrazem „zawieszeniu”;

33) w tytule rozdziału XII wyraz „wstrzymanych” zastępuje się wyrazem: „zawieszonych”;

34) w art. 59 w ust. 1 wyrazy: „wstrzymujące wypłatę” zastępuje się wyrazami: „powodujące zawieszenie wypłaty”, w ust. 2 art. 59 wyrazy: „wstrzymującej wypłatę renty” zastępuje się przez wyrazy: „powodującej zawieszenie renty” oraz wyraz: „wstrzymanej” zastępuje się wyrazem: „zawieszona”;

35) art. 62 otrzymuje brzmienie następujące:

„Osobom, otrzymującym renty, umieszczonym na koszt Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w zakładzie leczniczym z mocy art. 25 lub 61, zostaje renta zmniejszona na czas zarządzonego leczenia: dla posiadających na wyłącznym lub przeważnym utrzymaniu członków rodziny (art. 35) — o połowę, dla pozostałych osób otrzymujących renty — o $\frac{4}{5}$. Przez czas umieszczenia w zakładzie leczniczym nie wypłaca się dodatku, przewidzianego w art. 40 ust. 1.

Ubezpieczeni, nie otrzymujący renty, którzy zostali umieszczeni na koszt Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w zakładzie leczniczym, otrzymują, jeżeli nie mają prawa do zasiłku z ubezpieczenia na wypadek choroby, zasiłki pieniężne w następującej wysokości:

- a) dla ubezpieczonych, posiadających na wyłącznym lub przeważnym utrzymaniu członków rodziny (art. 35) — 25% podstawy wymiaru świadczeń z powodu braku pracy;
- b) dla pozostałych — 10% podstawy wymiaru świadczeń z powodu braku pracy.

Świadczenia pieniężne, przewidziane w artykule niniejszym, nie przysługują, jeżeli i jak długo dana osoba otrzymuje lub ma prawo bądź do wynagrodzenia od pracodawcy, bądź też do innego rodzaju świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczeń społecznych, co najmniej w ustalonej powyżej wysokości.”;

36) w art. 67 w ust. 1 zamiast kropki w p. 2 umieszcza się przecinek i dodaje się punkt trzeci:
„3) skuteczniana potrąceń w przypadkach, przewidzianych w art. 119-a ust. 2.”;

37) w art. 68 w ust. 1 wyrazy: „w ciągu roku po zawarciu małżeństwa” zastępuje się wyrazami: „w ciągu dwóch lat po zawarciu małżeństwa” i ponadto w tem samym zdaniu wyrazy: „części uiszczonych składek na świadczenia emerytalne, przypadającej w myśl art. 104 od pracownika” zastępuje się wyrazami: „50% uiszczonych składek na świadczenia emerytalne”;

38) w art. 105 w ust. 2 dodaje się drugie zdanie o brzmieniu następującem:

„Wyjątek stanowią przypadki, gdy składka nie była opłacana jedynie z powodu sporu co do obowiązku ubezpieczenia, w razie jeżeli pracownik wniósł odwołanie od orzeczenia instytucji ubezpieczeniowej, stwierdzającego nieistnienie obowiązku ubezpieczenia.”;

w ust. 4 skreśla się wyrazy „a suma wynagrodzeń przekracza płacę podstawową najwyższej grupy zarobkowej”;

w ust. 5 po wyrazach „tylko w części” wstawia się wyrazy: „bądź też w kwocie niższej od sześćdziesięciu złotych miesięcznie”;

ust. 6 otrzymuje brzmienie następujące:

„W przypadku, gdy pracownik zatrudniony był przynajmniej czternaście dni w ciągu miesiąca kalendarzowego kolejno u dwóch pracodawców i obaj pracodawcy wpłacają do zakładu składek, przypadające w myśl rozporządzenia niniejszego, zakład zwraca składkę pracodawcy, który wpłacił składkę od wynagrodzenia niezaliczonego do ubezpieczenia (art. 11 ust. 2).”;

ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zwraca pracodawcy nienależne składki z procentowaniem według stopy procentowej, przyjętej przy ustalaniu obowiązującej składki (stopa techniczna). Pracownik zachowuje regres do pracodawcy o zwrot wpłaconej przez siebie części składki.”;

dodaje się na końcu ust. 8 w brzmieniu następującem:

„Minister Opieki Społecznej może w drodze rozporządzenia określić, kiedy należy bezpośrednio pracownikowi zwrócić przypadającą na niego część składki.”;

39) w art. 106 ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Terminy i sposób dokonywania zgłoszeń, dotyczących ubezpieczenia, jako też obowiązki pracodawców w zakresie udzielania Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych potrzebnych wyjaśnień, określają oddzielne przepisy.”;

w ust. 3 wyrazy „w terminie wyżej określonym” zastępuje się wyrazami „w terminie przepisanim”;

40) po art. 106 dodaje się art. 106-a w brzmieniu następującem:

„Art. 106-a. Zaliczenie wpłat następuje przede wszystkim na pokrycie składek za miesiące, zaliczone w myśl art. 111, poczynając od chronologicznie najwcześniejszych, oraz na pokrycie odsetek zwłoki za te same miesiące.

Po pokryciu powyższych należności, zalicza się wpłaty na pokrycie składek, podlegających zaliczeniu w myśl art. 112 ust. 1, poczynając od najwcześniejszych, oraz na pokrycie odsetek zwłoki za te same miesiące.

Kolejność zaliczania wpłat nie może być zmieniona na żądanie zainteresowanych.

Wszelkie wpłaty pracodawców z tytułu składek zalicza się na oba działy ubezpieczeń i równomiernie na wszystkich pracowników, o ile pracodawca przy dokonywaniu wpłaty nie wskazał, za którego pracownika wnosi składkę.”;

41) art. 108 otrzymuje brzmienie następujące:

„Od zaległych składek ubezpieczeniowych, nieopłaconych w terminie przepisanim, należą się odsetki zwłoki; odsetki te liczy się od następnego dnia po upływie terminu płatności składek, przyczem miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

W razie sporu co do obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w art. 105 ust. 2, odsetki zwłoki liczy się od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Wysokość odsetek zwłoki normują oddzielne przepisy.”;

42) w art. 112 w ust. 1, w zdaniu pierwszym wyrazy: „przed upływem trzech lat od chwili ich płatności” zastępuje się wyrazami:

„przed upływem dwóch lat od chwili dokonania zgłoszenia do ubezpieczenia”;

ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„Zgłoszenia, dokonane po zajściu okoliczności, uprawniających do świadczeń emerytalnych (niezdolność do wykonywania zawodu, osiągnięcie wieku starczego, śmierć) są nieważne, jeżeli nie zostały uskutecznione w terminach przepisanych (art. 106).”;

w ustępie trzecim art. 112, w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy: „w rozporządzeniu niniejszym” oraz dodaje się na końcu ustępu nowe zdanie w brzmieniu następującem: „Przy orzekaniu o wysokości szkody, wyrządzonej pracownikowi lub jego rodzinie wskutek zaniedbania przepisanych zgłoszeń, sąd jest związany prawomocnym orzeczeniem o istnieniu obowiązku ubezpieczenia.”;

43) w art. 113 w ust. 1, zdanie pierwsze, skreśla się wyrazy: „w myśl postanowień art. 9, 111 i 112”, wyraz zaś: „powyższych” zastępuje się wyrazem „odnośnych”; w zdaniu drugim po wyrazach „w myśl art. 30” wstawia się wyrazy „przy zwrocie składek w myśl art. 68 oraz przy przekazaniu składek”, na końcu zaś tego zdania umieszcza się przecinek i dodaje wyrazy: „jeżeli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej.”;

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Jeżeli przerwa w ubezpieczeniu trwała ponad trzy lata, a obowiązek ubezpieczenia miałby ponownie powstać po ukończeniu przez ubezpieczonego sześćdziesięciu lat życia, uważa się za wygasłe wszelkie ewentualne uprawnienia, wynikające z przebytych poprzednio miesięcy składekowych.”;

44) w art. 114 zamiast wyrazów: „ubezpieczeni i członkowie ich rodzin” umieszcza się wyrazy: „pracownicy, członkowie ich rodzin oraz inne osoby”; po końcowym zaś wyrazie „ubezpieczeniowych” dodaje się wyrazy: „oraz umożliwić przeprowadzenie dochodzeń, mających na celu ustalenie wyżej wymienionych okoliczności”; w artykule tym dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Od obowiązku tego zwolnione są władze nadzorcze nad związkami samorządowymi, w razie złożenia z urzędu członka zarządu tegoż związku.”;

45) w art. 117 w ust. 1 po wyrazach: „opłat sądowych” umieszcza się przecinek oraz wstawia się wyrazy: „nie wyłączając wszystkich opłat w postępowaniu przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.”;

w ust. 2 dodaje się na początku nowe zdanie: „Świadczenia na wypadek braku pracy oraz jednorazowe odprawy nie podlegają podatkowi dochodowemu; renty, wypłacane na podstawie rozporządzenia niniejszego, - podlegają podatkowi dochodowemu na tych samych zasadach, jak wynagrodzenie za pracę najemną.”;

46) tytuł rozdziału XXX otrzymuje brzmienie następujące:

„XXX. Stosunek uprawnień, nabytych w różnych instytucjach.”;

47) w art. 119 ust. 2 zamiast wyrazów: „w ciągu ostatniego roku” umieszcza się wyrazy: „w ciągu ostatnich dwóch lat”;

48) po art. 119 dodaje się art. 119-a w brzmieniu następującem:

„Art. 119-a. W razie powstania sporu o to, czy pracownik podlega, ze względu na charakter wykonywanych czynności, obowiązkowi ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego, obowiązana do przyznania świadczeń z powodu braku pracy (bezrobocia) jest ta instytucja, w której pracownik winienby być ubezpieczony według ustaleń orzeczenia, wydanego na podstawie rozporządzenia niniejszego. Instytucja ta wypłaca zaliczkowo, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, świadczenia w wymiarze i przy uwzględnieniu warunków wypłaty świadczeń, przewidzianych w przepisach o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia robotników.”

W razie zmiany w toku postępowania orzeczenia, wydanego w ramach rozporządzenia niniejszego, pracownikowi, z chwilą prawomocnego rozstrzygnięcia sporu, przysługuje prawo do pełnych świadczeń z instytucji właściwej, po potrąceniu otrzymanej zaliczki, instytucja zaś właściwa winna zwrócić instytucji wypłacającej kwotę zaliczki.”;

49) art. 120 otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie przejścia osoby, ubezpieczonej w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych do zatrudnienia, uzasadniającego zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4 — 6, Zakład ten przekazuje właściwej instytucji wszystkie składki na pokrycie świadczeń emerytalnych za okres, podlegający zaliczeniu do ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego, zmniejszone o 6% ze składanym procentem przy kapitalizacji rocznej według każdorazowej stopy technicznej.”

W przypadku objęcia przez pracownika, który nie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4 — 6, zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia na podstawie rozporządzenia niniejszego, ciąży na odnośnej instytucji obowiązek przekazania Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych składki w wysokości, określonej zgodnie z art. 103 od płacy podstawowej pracownika w okresie jego zatrudnienia, nie podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, ze składanym procentem przy kapitalizacji rocznej według każdorazowej stopy technicznej zakładu; w razie otrzymania poprzednio za danego pracownika składek z innej instytucji, ciąży na odnośnej instytucji ponadto obowiązek przekazania otrzymanej sumy z takim samym oprocentowaniem.

Przekazywanie składek, określone w rozporządzeniu niniejszym, obowiązuje analogicznie w razie przejścia z jednego zatrudnienia, nie podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia w myśl art. 5 ust. 1 punkty 4 — 6, do innego w przytoczonych przepisach wymienionego zatrudnienia, również nie podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia. Wysokość składki, podlegającej przekazaniu w przypadkach, objętych ustępem niniejszym, określi rozporządzenie Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 7.

Przekazywanie składek przez Skarb Państwa i Skarbowi Państwa, jak również przekazywanie składek przez Państwowy Zakład Emerytalny i Państwowemu Zakładowi Emerytalnemu, regulują oddzielne przepisy.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zaliczy pracownikowi w całości okres zatrudnienia, za który przekazano Zakładowi składki, zgodnie z przepisami artykułu niniejszego.

Przekazanie składek, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, nie ma miejsca, jeżeli pracownik otrzymał świadczenia emerytalne od instytucji, która byłaby obowiązana do przekazania składek (rentę, emeryturę, pensję lub odpowiadające im świadczenie jednorazowe).

Szczegółowe przepisy, normujące wzajemne przekazywanie składek i zasady nabywania uprawnień na podstawie przekazywanych składek, wyda Rada Ministrów, na wniosek Ministra Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia w terminie do końca roku 1934.”;

50) w art. 121 w ust. 1 dodaje się na końcu nowe zdanie o brzmieniu następującem:

„W razie nieprzekazania składek w powyższym terminie, stosuje się postanowienia art. 108, a Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych ponadto ma prawo dochodzić należności w analogiczny sposób, jak należności z tytułu zaległych składek.”;

51) w art. 123 w ust. 3 zamiast wyrazów „wyplaconej odprawy lub odszkodowania” umieszcza się wyrazy: „odszkodowania, wyplaconego za rozwiązanie umowy o pracę”;

52) w art. 124 ustęp piąty otrzymuje brzmienie następujące:

„W postępowaniu odwoławczem instancje odwoławcze mają również prawo zarządzić badanie lekarskie przez wyznaczonego lekarza, jako też wdrożyć szczegółowe dochodzenia.”;

53) art. 126 otrzymuje brzmienie następujące: „W razie śmierci uprawnionego do świadczeń pieniężnych, prawa jego do świadczeń zgłoszone, a w chwili śmierci niezrealizowane, przechodzą — z wyjątkiem niepodjętej jednorazowej odprawy (art. 30) — na osoby, uprawnione po nim do świadczeń. Osoby te mają również prawo dalszego prowadzenia nieukończonego jeszcze postępowania celem ustalenia świadczeń”;

54) w art. 127 ust. 1 wyrazy: „ust. 2 i 3” zastępuje się wyrazami: „ust. 3 i 4”;

55) w art. 129 dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Prawomocność decyzji (orzeczenia) o obowiązku ubezpieczenia jest konieczna dla przyznania świadczeń emerytalnych”;

56) w art. 134 skreśla się wyrazy: „przepisanych rozporządzeniem niniejszem albo statutem zakładu”;

57) w art. 145 w końcu ust. 1 wyrazy: „z zastrzeżeniami, wynikającymi z” zastępuje się wyrazami: „przy uwzględnieniu”;

58) w art. 148 ust. 1 skreśla się wyrazy: „i 146”;

59) w art. 149 dodaje się ustęp trzeci w brzmieniu następującem:

„Rada Ministrów, na wniosek Ministra Opieki Społecznej, może w drodze rozporządzenia zmieścić w kierunku ujednostajnienia świadczeń sposób zaliczenia okresu ubezpieczenia, przewidziany w art. 146, z tem jednak zastrzeżeniem, że powstałe stąd obciążenia nie naruszają pokrycia, jakie winien posiadać Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w myśl ust. 1.”;

60) art. 153 otrzymuje brzmienie następujące: „Jeżeli ubezpieczonym w instytucji zastępczej (art. 150) służy w myśl jej statutu prawo do świadczeń korzystniejszych, niż przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, instytucja ta przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych pokrycie świadczeń, określonych w art. 150 ust. 2, obliczone według zasad, podanych w ust. 2 niniejszego artykułu, nadwyżkę zaś funduszy posiadanych, względnie pretensyj, przysługujących instytucji do pracodawców, zatrzymuje, o ile na podstawie prywatno-prawnej umowy z odpowiednimi pracodawcami i ubezpieczonymi zapewni ubezpieczonym korzystanie nadal z różnicy między świadczeniami, należnymi w myśl rozporządzenia niniejszego, a świadczeniami, wynikającymi ze statutu danej instytucji.

W przypadku, określonym w ustępie pierwszym, instytucja zastępcza powinna przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych obliczone według zasad rachunkowych, obowiązujących dla Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych:

a) wartość kapitałową rent płynnych, w wymiarze według rozporządzenia niniejszego, przyjmując wynagrodzenie w wysokości, wynikającej z przerachowania w myśl art. 145, 146 i 148, jednakże nie niższą, niż wynikającą z przepisów ustawowych, obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1928 r., oraz

b) wartość ekspektatyw czynnych ubezpieczonych, zmniejszoną w takim stosunku, w jakim w dniu 31 grudnia 1927 r. pozostawał majątek właściwego powszechnego zakładu ubezpieczeniowego po odjęciu wartości kapitałowej rent płynnych, do wartości ekspektatyw czynnych ubezpieczonych w tym zakładzie; wartość ekspektatyw czynnych, ubezpieczonych zarówno w powszechnym zakładzie ubezpieczeniowym, jak i w instytucji zastępczej, powinna być obliczona przy wymiarze rent według rozporządzenia niniejszego, przyjmując wynagrodzenie w wysokości, wynikającej z przerachowania w myśl art. 145, 146 i 148, z tem, że przyjęte do obliczenia wynagrodzenie nie może być niższe od tego, jakie zaliczone byłoby ubezpieczonemu ostatnio przed dniem 1 stycznia 1928 r., gdyby wówczas już obowiązywało rozporządzenie niniejsze.”;

61) w art. 156 w ust. 1 wyrazy: „w ciągu pięciu lat” zastępuje się wyrazami: „w ciągu ośmiu lat”;

62) w art. 158 w ust. 2 dwukrotnie użyty wyraz: „pięciu” zastępuje się wyrazem: „dziesięciu”;

63) w art. 164 ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„O ile rozporządzenie niniejsze nie postanawia inaczej, do czasu utworzenia specjalnych organów, przewidzianych w art. 130, spory, wynikłe przy stosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego na obszarze województw: śląskiego, poznańskiego, pomorskiego, krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, rozstrzygają te władze, które w myśl dotychczas obowiązujących na danym obszarze przepisów są właściwe; przytem mają zastosowanie przepisy o postępowaniu oraz przepisy o pokrywaniu kosztów postępowania, które obowiązywały przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego ze zmianami, wprowadzonymi w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego. Jeżeli w myśl przepisów obowiązujących dotychczas na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, i cieszyńskiej części województwa śląskiego żadna władza do rozstrzygnięcia sporu nie była właściwa, spór ten będzie rozstrzygany przez władze właściwe do sporów o obowiązek ubezpieczenia.”;

w ust. 4 wyrazy „sześć miesięcy” zastępuje się wyrazami „dwa miesiące”;

po ust. 5 wstawia się cztery nowe ustępy w brzmieniu następującem:

„Odwołania od decyzji (orzeczenia) Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych lub ubezpieczalni społecznej, wydanej tego) w zakresie rozporządzenia niniejszego, powinny być wnoszone do właściwej instancji orzekającej za pośrednictwem Zakładu lub ubezpieczalni społecznej, zależnie od tego, która instytucja decyzję (orzeczenie) wydała.

Otrzymane przez instytucję odwołanie powinno być skierowane do właściwej instancji orzekającej, wraz z oświadczeniem instytucji i niezbędnymi aktami sprawy, w ciągu trzech tygodni. Przepisy ustępu niniejszego stosuje się analogicznie również do innych instytucji ubezpieczeń społecznych, działających w imieniu lub zastępstwie Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

W razie wniesienia odwołania bezpośrednio do właściwej instancji orzekającej, instancja ta niezwłocznie skierowuje odwołanie do odpowiedniej instytucji. Odwołania, wniesionego bezpośrednio do właściwej instancji orzekającej, nie uważa się za spóźnione, jeżeli zostało wniesione z zachowaniem przepisanych terminów do wnoszenia odwołań.

Jeżeli instytucja, która decyzję (orzeczenie) wydała, uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie, może, nie skierowując odwołania do instancji orzekającej, sama zmienić zaskarżoną decyzję (orzeczenie).”.

Art. 2. Nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych osoby, które nie podlegały obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie przepisu art. 5 pkt. 2 przytoczonego rozporządzenia w brzmieniu dotychczas obowiązującym, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej mają ukończone 40 lat życia, lub jeżeli otrzymują zaopatrzenie nieodpowiadające warunkom, określonym w art. 38-a ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Art. 3. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej określi zasady przejścia przez właściwy Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych praw i obowiązków Zakładu Pensyjnego zastępczego dla funkcjonariuszów fundacji Stanisława hr. Skarbka dla ubogich i sierot w Drohowyżu oraz ureguluje całokształt spraw, związanych z likwidacją tego Zakładu.

Art. 4. Podlegają likwidacji zaległe należności Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych od związków samorządowych, istniejących w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej, z tytułu ubezpieczenia emerytalnego pracowników tych związków, którzy, nie będąc zgłoszeni do ubezpieczenia po wejściu w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911), zostali później od obowiązku ubezpieczenia wyłączeni skutkiem objęcia ich uprawnieniami emerytalnymi własnych funduszów emerytalnych związków samorządowych. Zasady likwidacji określi Minister Opieki Społecznej.

Art. 5. Wyrazy „Kasa Ubezpieczeń Społecznych”, użyte w treści rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, zastępuje się wyrazami „Ubezpieczalnia Społeczna”.

Art. 6. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

Równocześnie upoważnia się Ministra Opieki Społecznej do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych w postanowieniach tego rozporządzenia późniejszymi przepisami prawnymi, a w szczególności również ustawą z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) i ustawą niniejszą, oraz do odpowiedniego przystosowania w tym celu zarówno numeracji poszczególnych artykułów rozporządzenia i ich brzmienia, jak również do nadania poszczególnym ustępom artykułów kolejnej numeracji.

Przepis ten nie narusza uprawnień Ministra Opieki Społecznej, przewidzianych w art. 318 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396).

Art. 7. Ustawa niniejsza wchodzi w życie, z wyjątkiem przepisów, wskazanych niżej w ustępie trzecim, z dniem ogłoszenia, przyczem przepisy art. 1 punktu 60 ustawy niniejszej oraz przepisy, dotyczące przekazywania składek pomiędzy przedsiębiorstwami „Polskie Koleje Państwowe”, „Polski Monopol Tytoniowy”, „Państwowy Monopol Spirytusowy” i „Polski Monopol Solny” a Zakładami Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i innymi instytucjami, jako też dotyczące zasad nabywania uprawnień na podstawie przekazanych składek, obowiązują od 1 stycznia 1928 r.

Przepis art. 1 punkt 15 ma również zastosowanie do osób, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej pobierają już renty starcze z Zakładu

Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, w tych przypadkach jednak dopiero od 1 lipca 1934 r.

Przepisy art. 5 ust. 1 punkty 5 do 6 i art. 5 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych w brzmieniu ustawy niniejszej, o ile uzależniają wyłączenie od obowiązku ubezpieczenia od zapewnienia pracownikom świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, oraz od objęcia temi świadczeniami wszystkich pracowników, wchodzi w życie po upływie dwóch lat od daty ogłoszenia ustawy niniejszej.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*
Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*